

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Principiële goedkeuring van het besluit houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'R4 – knoop Wondelgem' met het oog op advies van de Raad van State

Samenvatting

Ontwerp-besluit van de Vlaamse Regering houdende de principiële definitieve goedkeuring van het GRUP 'R4 – knoop Wondelgem'. Het plan is gelegen op het grondgebied van de stad Gent (provincie Oost-Vlaanderen).

Met het project "Ombouwen R4 West en Oost tot primaire wegen", kortweg project R4WO, stemt de Vlaamse Regering de inrichting van de R4 West en Oost af op zijn rol als primaire weg binnen het Vlaamse wegennet en verbetert ze de verkeersveiligheid én verkeersleefbaarheid langsheen deze as. Dit impliceert het omvormen van verschillende kruispunten langsheen deze wegsegmenten al dan niet met nog aansluiting op deze R4 in de toekomst, met onder meer het knooppunt in Wondelgem.

In het verleden werd voor een groot deel van deze omvorming al het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Afbakening zeehavengebied Gent – Inrichting R4-oost en R4-west' (BVR 15 juli 2005) goedgekeurd. De zone Wondelgem (noordoostelijke kant) valt buiten het destijds opgemaakte GRUP. Het voorkeursconcept voor deze knoop is niet realiseerbaar binnen de huidige reservatiestrook waardoor de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor deze zone vereist is.

Na de principiële goedkeuring wordt over het ontwerp-besluit het advies van de Raad van State gevraagd.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld Omgeving

Beleidsdoelstelling OD 3. Gebiedsontwikkeling met sterke gebiedscoalities.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De Vlaamse Regering keurde de startnota en de bijhorende procesnota voor het GRUP 'R4 Knoop Wondelgem' goed op 4 mei 2018.

De milieubeoordeling kwam op een geïntegreerde manier tot stand, als een onderdeel van het planproces. De toelichtingsnota bevat daarover de nodige informatie en een milieuverklaring. De watertoets is opgenomen in de toelichtingsnota van het GRUP.

Over de startnota werd een raadpleging van de bevolking georganiseerd van 29 mei 2018 tot en met 27 juli 2018. Het publiek inspraakmoment heeft plaatsgevonden op 20 juni 2018. De resultaten van deze raadpleging zijn opgenomen in een verslag. In totaal werden er (inclusief de mondelinge en schriftelijke reacties op de infomarkt) een veertigtal reacties ontvangen en 10 adviezen.

SARO bracht op 27 juni 2018 advies uit over de startnota. De raad adviseerde de startnota gunstig, vermits het plan gericht is op het verhogen van de verkeersveiligheid langsheen de R4 West en de verkeersleefbaarheid in de Kanaaldorpen. Bovendien ondersteunt de raad ook de doelstelling van dit plan om een vlotte verknoping tram-bus-fiets-auto te realiseren. De raad vraagt afstemming tussen de verschillende lopende effectenstudies die invloed op elkaar hebben zoals het project-MER Oosterweel, het strategisch-MER extra containerbehandelingscapaciteit haven van Antwerpen en de gewestelijke RUP's voor de R4.

De Minaraad heeft geen advies uitgebracht over de startnota.

Een plenaire vergadering over het voorontwerp GRUP vond plaats op 23 april 2019. De adviserende instanties ondersteunden de planopties in het voorontwerp. Op basis van de opmerkingen werden de stedenbouwkundige voorschriften aangevuld met een bepaling in artikel 3, parkzone, die een verbreding van de wegenis ter hoogte van het kerkhof toelaat. Ook werd de toelichtende bepaling bij dit voorschrift uitgebreid in functie van het behoud en functioneren van de jeugdactiviteiten (aanwezige scouts). De plenaire vergadering gaf geen aanleiding tot aanpassingen van de milieubeoordeling en het grafisch plan.

Op 24 mei 2019 heeft de Vlaamse Regering het ontwerp gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'R4 – knoop Wondelgem' voorlopig vastgesteld en de Vlaamse minister, bevoegd voor de ruimtelijke ordening, belast met het organiseren van een openbaar onderzoek (VR_2019_2405_DOC.0833).

Het openbaar onderzoek werd georganiseerd van 30 juli tot en met 27 september 2019. In het kader van het openbaar onderzoek werd op 12 september 2019 een infomarkt georganiseerd in Wondelgem.

Tijdens dit openbaar onderzoek werd een advies ontvangen van de provincie Oost-Vlaanderen en 59 individuele bezwaren. Bijna 50 buurtbewoners hebben een inhoudelijke gelijklopend bezwaar ingediend, zodat die bezwaren als een petitie kunnen beschouwd worden.

De provincie Oost-Vlaanderen geeft een gunstig advies zonder bijkomende opmerkingen.

De stad Gent bracht een laattijdig advies uit.

De wijze waarop met de bezwaren en adviezen is omgegaan, is uitvoerig beschreven in het ontwerp van besluit.

Het planteam nam akte van het feit dat de dienst bevoegd voor de veiligheidsrapportage heeft aangegeven dat voor het voorliggende plan geen ruimtelijk veiligheidsrapport vereist is en dat de bezwaren, opmerkingen en adviezen geen elementen bevatten in verband met het aspect externe veiligheid.

Het planteam, met het team MER van het departement Omgeving, heeft kennis genomen van de inspraakreacties en is van oordeel dat de milieueffectbeoordeling voldoet aan de decretale vereisten conform artikel 4.2.8, § 1bis, respectievelijk artikel 4.4.3 van het decreet van 5 april 1995 houdende

algemene bepalingen inzake milieubeleid. Dit is opgenomen in het verslag van het planteam van 21 november 2019.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het GRUP 'R4 Knoop Wondelgem' geeft uitvoering aan het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. De primaire wegen hebben een belangrijke functie van gewestelijk belang en worden in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen geselecteerd. De R4-oost (van de aansluiting 16 op de A10 ter hoogte van Merelbeke tot A14/E17) en de te ontwerpen tunnelverbinding tussen de R4-oost en R4-west worden geselecteerd als primaire wegen II.

Door de opmaak van dit gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan wordt de juridisch – planologisch basis gelegd om de inrichting van de knoop Zeeschipstraat – Evergemsesteenweg die noodzakelijk is om de R4 West af te stemmen op zijn rol als primaire weg binnen het Vlaamse wegennet alsook de verkeersveiligheid én verkeersleefbaarheid langsheen deze as te verbeteren. Dit impliceert het omvormen van verschillende kruispunten langsheen deze as al dan niet met nog aansluiting op deze R4 in de toekomst én dit conform de doelstellingen geformuleerd in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen voor primaire wegen I en II.

In het verleden werd voor een groot deel van deze omvorming al het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan "Afbakening zeehavengebied Gent – inrichting R4-oost en R4-west" opgemaakt. De Vlaamse regering stelde dat GRUP op 15 juli 2005 definitief vast. De zone Wondelgem valt buiten het destijds opgemaakte GRUP. Bovendien is het voorkeursconcept voor het knooppunt Wondelgem niet realiseerbaar binnen de huidige reservatiestrook waardoor de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan vereist is.

B. TOELICHTING OVER DE RESULTATEN VAN HET OPENBAAR ONDERZOEK

Het openbaar onderzoek werd georganiseerd van 30 juli tot en met 27 september 2019. In het kader van het openbaar onderzoek werd op 12 september 2019 een infomarkt georganiseerd.

Tijdens dit openbaar onderzoek werd 1 advies ontvangen van de provincie Oost-Vlaanderen en 59 individuele bezwaren, waarvan 47 identieke bezwaren van een groep van buurtbewoners.

De provincie Oost-Vlaanderen geeft een gunstig advies zonder opmerkingen.

De opmerkingen, adviezen en bezwaren die in het kader van het openbaar onderzoek werden geformuleerd, hebben betrekking op:

- Geluidsoverlast, trillingen en fijn stof
- Bestaande hinder afkomstig van de in omgeving van het plangebied gelegen McDonald's
- Bezorgdheden over de verkeersleefbaarheid- en onveiligheid in en in de omgeving van het plangebied
- De geplande fietsinfrastructuur in en in de omgeving van het plangebied
- De concrete verkeerscirculatie tijdens en na de werken.

Het geheel van opmerkingen, adviezen en bezwaren wordt besproken in het ontwerp-besluit houdende de definitieve vaststelling. Ze geven geen aanleiding tot een aanpassing van het grafisch plan of de stedenbouwkundige voorschriften. In de toelichtingsnota zijn onder meer met betrekking

tot de geplande fietsinfrastructuur en de verkeersafwikkeling rond de McDonald's wel een aantal verduidelijkingen opgenomen. De hierboven geformuleerde onderwerpen hebben eveneens betrekking op aspecten van de milieubeoordeling op planniveau (onder meer geluid en trillingen) maar geven evenmin aanleiding tot een aanpassing of bijstelling van de milieubeoordeling op planniveau. Wel worden voor de disciplines mobiliteit en geluid twee bijkomende aanvullingen geformuleerd. Deze geven geen aanleiding tot een aanpassing van het grafisch plan of de stedenbouwkundige voorschriften.

In een aanzienlijk aantal bezwaren, opmerkingen en adviezen wordt ingegaan op de huidige situatie aan de Waalbrugstraat en de Kiekenbosstraat. Er wordt onder meer gewezen op:

- de onleefbare situatie
- de verkeersonveilige situatie om de Evergemsesteenweg over te steken (vanuit verschillende aanpalende straten)
- het ontbreken van voetpaden en zebrapaden
- de erbarmelijke staat van het wegdek en de sierpanelen van de Waalbrug (gekoppeld aan trillingen en geluidsoverlast)
- de parkeerproblematiek en overlast veroorzaakt door de McDonalds (geluid, sluikstorten, drugsdeals en -gebruik)
- de toekomstige hinder die zal worden veroorzaakt door de tunnel
- het ontstaan van bijkomend sluipverkeer
- de geplande fietsroutes buiten het plangebied en hieraangekoppelde innames van tuinen en mogelijke hinderaspecten (inkijk, afval)

Met voorliggend gewestelijk RUP wordt de verkeerssituatie grondig gewijzigd in functie van de verkeersveiligheid en verkeersleefbaarheid. Maar het GRUP volstaat niet om aan de gesignaleerde problemen een volledige oplossing te bieden. Deze problemen hebben in hoofdzaak betrekking op handhavingsaspecten en uitvoerings- en onderhoudsaspecten van het onderliggende wegennet. Een aantal van de gestelde problemen en vragen moeten worden gekaderd binnen het ruimere project R4WO waar maatregelen voorzien zijn die inspelen op aspecten van uitvoering- en onderhoud. Die maatregelen worden ook gecommuniceerd aan de betrokken buurtbewoners. Binnen dit ruimere project R4WO zal in functie van de concrete werken die ruimer gaan dan voorliggend plan ook een milieubeoordeling op projectniveau worden opgemaakt. Voorliggend gewestelijk RUP wordt opgemaakt door een planteam waar de stad Gent, het departement Mobiliteit, AWV en de Werkvennootschap in vertegenwoordigd zijn. Ze hebben kennis genomen van deze bezorgdheden en hebben zich geëngageerd om deze situatie, die ruimer reikt dan voorliggend plan, samen te bekijken, in overleg te treden met de betrokkenen en waar mogelijk tegemoet te komen aan de bezorgdheden. De Vlaamse Regering gelast de vertegenwoordigers in het planteam werk te maken van een bewonersoverleg met het oog op een gestructureerde aanpak van de verkeersveiligheids- en verkeersleefbaarheidsproblemen op het onderliggende wegennet in de onmiddellijke omgeving van de knoop Wondelgem.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen directe budgettaire impact voor de Vlaamse overheid.

In het ruimtelijk uitvoeringsplan worden bestemmingswijzigingen doorgevoerd die aanleiding kunnen geven tot een kapitaal- of gebruikersschadevergoeding. In uitvoering van de bepalingen van het decreet grond- en pandenbeleid en het decreet betreffende de gebruikersschade zal een kapitaalschadecommissie een voorlopig kapitaalschaderapport opstellen binnen 90 dagen na het einde van het openbaar onderzoek.

De Vlaamse Landmaatschappij is belast met de behandeling van aanvragen voor dergelijke compensaties en ontvangt jaarlijks een bijzondere dotatie van het Vlaams Gewest voor de bekostiging van de compensaties.

Overeenkomstig artikel 15, §2, 3°, en artikel 6, §5, van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 januari 2001 houdende regeling van de begrotingscontrole en -opmaak is het advies van de Inspectie van Financiën respectievelijk het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting niet vereist.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen directe weerslag op het personeelskader en de personeelsbudgetten van de Vlaamse overheid.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Het ontwerp-besluit wordt voor advies voorgelegd aan de Raad van State, afdeling Wetgeving voor advies. De adviestermijn van de Raad van State bedraagt 30 kalenderdagen.

Na verwerking van het advies van de Raad van State wordt het GRUP voor definitieve goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Het besluit houdende definitieve goedkeuring van het GRUP wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad en op de website van het departement Omgeving. Het besluit wordt betekend aan de stad Gent en de provincie Oost-Vlaanderen.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan bovengenoemd ontwerp van besluit houdende definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'R4 – knoop Wondelgem en aan de volgende bijbehorende bijlagen:
  - Bijlage I: het verordenend grafisch plan
  - Bijlage II: de stedenbouwkundige voorschriften
  - Bijlage IIIa: de toelichtingsnota - tekst
  - Bijlage IIIb: de toelichtingsnota - kaarten
  - Bijlage IV: het register met de percelen waarop een bestemmingswijziging wordt doorgevoerd die aanleiding kan geven tot een planschadevergoeding, een planbatenheffing, een kapitaalschadecompensatie of een gebruikerscompensatie;
  - Bijlage V: de milieubeoordeling
  - Bijlage VI: de VR-toets
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor de ruimtelijke ordening, te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.
3. de vertegenwoordigers in het planteam te gelasten werk te maken van een bewonersoverleg met het oog op een gestructureerde aanpak van de verkeersveiligheids- en verkeersleefbaarheidsproblemen op het onderliggende wegennet in de onmiddellijke omgeving van de knoop Wondelgem.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare werken

Lydia PEETERS